

Verslag vergadering Adviescommissie Cultuurhistorie 8 juni 2017

Aanwezig

Voorzitter	Wethouder Gabriëls
Secretaris	Mevrouw Jongeling
2 ^e secretaris	De heer Truyen
Commissieleden	De heren Bukkems, Kremers, Lammeretz, Van den Berg en Verhaag
Afwezig (m.k.)	Mevrouw Beckers
Tevens aanwezig	De heer Maes (Stichting Wertha Bier) en voor punt 7 de heren Smeets (CroonenBuro5), Spiertz (adviseur), De Monte (Jongen-Meulen), Verhappen (projectleider Beekpoort gemeente Weert) en Van der Wijst (stedenbouwkundige gemeente Weert)

1. Opening

Mevrouw Jongeling opent de vergadering en verontschuldigt wethouder Gabriëls die later komt.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen verslag van 13 april 2017 en actielijst

Bij punt 7 vraagt de heer Verhaag naar de stand van zaken rond Houtbroek 3A. Hij adviseert de eigenaar te informeren dat bij intrekken van de aanwijzing als gemeentelijk monument de mogelijkheid tot bewoning vervalt.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De actielijst is besproken en opgeschoond. Er is nog geen voortgang te melden over de Stationstunnel. Wat betreft de klok van Swartbroek verneemt de commissie graag wat de motieven zijn geweest voor vervreemding en dan kan dit actiepoint worden afgevoerd.

4. Mededelingen organisaties

Vanwege tijdgebrek tijdens de vergadering is dit punt niet behandeld, maar zijn mededelingen per mail ingestuurd en verwerkt in het verslag.

a. Molenstichting Weerterland

Algemeen:

- Er zal gewerkt moeten worden aan het verankeren van de molenbiotopen in de nieuwe Omgevingswet
- 2019.
- Er lopen gesprekken met de gemeente op bestuurlijk en ambtelijk niveau om een aantal pijnpunten en open eindjes op te lossen en nieuwe duidelijke werkafspraken te maken.
- Twee molenfilms om vrijwilligers te werven zijn gepresenteerd. Ieder filmpje is al zo'n 1.000 maal bekeken. Films konden mede betaald worden via bijdrage uit het LEF budget.
- Er zijn nieuwe vrijwilligers: 2x molengids, 1x molenklusser, 1x molenaar (met diploma).
- Paul Horstman is geslaagd voor landelijk examen molenaar, Marc Lamerikx voor het regionale (proef)examen en gaat dit najaar op landelijk examen.
- Koos van Lieshout is gestart met de opleiding tot molenaar.
- De molenbergen van Keent, Tungalroy en Nijverheid zijn extreem uitgedroogd en daardoor dreigend instabiel.

Per molen

Anna Keent:

- De stabiliteit van de molenberg is steeds groter probleem (verzakkingen).

- Er zijn problemen met houtborende insecten in de dons balk.
- EO Tv heeft opnames gemaakt voor programma Geloop en een Hoop Liefde.
- Op Annamolens bijna-ongeval door losschieten gevulde zak graag tijdens het luien. Vertrouwenspersoon veiligheid heeft onderzoek ingesteld en aanbevelingen gedaan voor anders (veiliger) omgaan met plastic zakken. Deze procedure wordt op alle molens ingevoerd.

Anna Tengelroy:

- Problemen met de molenberg. De kruipalen raken los. Zand heeft door de droogte geen houvast meer.
- Moeizame relatie met buurman.
- Zorgen over actieve houtworm.

Nijverheid

- Molenaar Jac Nijs is ernstig ziek. Paul Horstman neemt waar.
- Inspectie Monumentenwacht: aandacht voor bitumen bedekking invaart.

Sint Jan:

- Geen zichtbare vooruitgang aanleg toilet.
- Ontbreken van deugdelijke erfafscheiding is veiligheidsrisico.
- Werkafspraken met molenaars gemaakt om iedere 2 maanden de scheefstand van de molenkast te controleren en markeren.

Molennetwerk Kempen~Broek:

- De Molenkaart Kempen~Broek wordt op vrijdag 28 juli om 20 uur gepresenteerd tijdens de Molenfeesten Molenbeersel.
- Zo'n 10 molens (stand begin juni) uit Kempen~Broek doen mee aan de Open Monumentendag in Nederland en Vlaanderen met gemeenschappelijke presentatie, fietsroutes, autoroutes.

b. Peel, Maas & Kempen

Geen mededelingen.

c. Heemkundecomité Stramproy

Geen mededelingen.

d. Aldenborgh

Geen mededelingen.

e. Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Geen mededelingen.

5. Mededelingen gemeente

a. Open Monumentendag 2017

Mevrouw Jongeling deelt de flyer met het programma uit. De kerk van Stramproy staat op het themabeeld. Er komt een actie voor de jeugd met een knapzak, op verschillende locaties te vullen met een appel, knapkoek etc. De heer Van den Berg meldt een molen aan als distributiepunt.

b. Erfgoedprijs 2017 / Maand van de Geschiedenis

Mevrouw Jongeling meldt dat samen met het Erfgoedcluster ene programma voor de Maand van de Geschiedenis wordt gemaakt. De opening zal zijn op vrijdagmiddag 13 oktober en de afsluiting, met uitreiking van de Erfgoedprijs, op vrijdagmiddag 27 oktober.

c. Stand van zaken handhaving Odamolen

De afspraak met de eigenaar van de molen op 4 mei jl. is niet doorgedaan. Er is een nieuwe afspraak gemaakt voor 14 juni a.s.

d. Immaterieel erfgoed in Erfgoedverordening

Het Kenniscentrum voor Immaterieel erfgoed heeft teksten aangeleverd voor opname van immaterieel erfgoed in de Erfgoedverordening. Dit moet nog besproken worden in de werkgroep.

e. Aanvraag aanwijzen mouttoren als gemeentelijk monument

De Erfgoedstichting heeft het college van B&W verzocht de mouttoren aan de Industriekade 17 aan te wijzen als gemeentelijk monument. Omdat er nog geen redengevende omschrijving voor de mouttoren is, is dit punt nu alleen geagendeerd als mededeling. Zodra de stukken compleet zijn, wordt het advies van de commissie ingewonnen, zo nodig schriftelijk.

Het verzoek is gisteren met mw. Beckers besproken en zij is positief. Er zijn vele argumenten, zoals de sobere architectuur, passend bij het bouwen in oorlogstijd, en het oeuvre van Pierre Weegels, die aanwijzing rechtvaardigen. De commissie stemt hier van harte mee in en adviseert op voorhand de mouttoren aan te wijzen als gemeentelijk

monument. Daarnaast behoort de geschiedenis van Wertha Bier tot het immateriële erfgoed.

Mevrouw Jongeling wijst er op dat de voorbescherming, zoals genoemd in het verzoek, pas ingaat als het college van B&W besluit de procedure tot aanwijzing te starten en dit besluit is aangekondigd.

f. Archeologie

De heer Truyen meldt de volgende punten:

- Op 14 en 15 oktober zijn de Limburgse Archeologiedagen, waar Weert aan zal meewerken. Op maandag 12 juni heeft hierover overleg plaats met Peel, Maas en Kempen.
- Op 8 mei heeft hij een drukbezochte lezing gegeven over de waterput op de Markt bij de Aldenborgh. De presentatie zal worden toegestuurd. Roel Deneer van OCSW is de nieuwe projectleider. De commissie verzoekt de waterput op de actielijst te plaatsen.
- Bij het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen bij de Tiendschuur zijn middeleeuwse spinstenen en kralen gevonden. Er komt een vervolgonderzoek in de vorm van een definitieve opgraving en er moet nog gesaneerd worden. Zodra het onderzoeksrapport definitief is, wordt het toegestuurd.
- Bij inspectie van Kievitspeelweg 38A is een middeleeuws erf met plaggenput en aardewerk aangetroffen. Het onderzoeksrapport wordt toegestuurd. Het onderzoeksrapport van het inventariserend veldonderzoek met oppervlakte kartering ten behoeve van de natuurcompensatie Tungeler Wallen en de Krang is door Raap opgeleverd. Conclusie is dat de oorspronkelijke bodem verstoord is door toedoen van egalisatie en be-akkering. Het rapport wordt toegestuurd.
- Op het perceel Kruispeel (Les Beaux Champs) is een inventariserend veldonderzoek (verkenkend en karterend booronderzoek) uitgevoerd. Op de oostelijke akker zijn archeologische vondsten aangetroffen. Echter deze lagen in een zone waar de bodem niet meer in tact was. Dit betekent dat er geen sprake is van een echte vindplaats, maar van losse vondsten. De conclusie is dat er in het plangebied geen behoudenswaardige archeologische resten (meer) worden verwacht. Het rapport wordt toegestuurd.
- Uit het archeologisch vooronderzoek van Rakerstraat 19 bleek dat het bodemprofiel in tact was. Monitoring van de aanleg van de bouwput leverde echter dat dit gebied een natte context heeft. In deze depressie worden geen archeologische resten verwacht. Wel is een waterput aangetroffen. Het rapport wordt toegestuurd.
- Bij de reconstructie van de hoek Beekstraat – Wilhelminasingel, waar eerder een overkluizing van de Weerterbeek is aangetroffen, bleven de grondverstoringe werkzaamheden in de bovenlaag. De archeologische inspectie heeft geen nieuwe gegevens opgeleverd.
- Bij de archeologische inspecties op het Bassin/Kasteelsingel is ter hoogte van de parkeerplaats Gruijthuijsen een oude wegenstructuur aangetroffen. Ter hoogte van de Hameij is historisch muurwerk aangetroffen. Het rapport wordt toegestuurd.
- Bij het klooster op de Biest 43 zijn leidingen aangelegd. Bij de monitoring van de grondverstoringe activiteiten is muurwerk – mogelijk de oude burchtmuur van de Aldenborgh - aangetroffen; dit is ingemeten en gedocumenteerd. Het rapport hierover volgt.
- Samen met de provincie Limburg (bevoegde overheid) heeft op 5 mei een inspectie plaats gehad bij het proefsleuvenonderzoek bij de Heihuisweg (Centrale Zandwinning, Blauwe meertje). Er zijn daarbij geen behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen. Het rapport volgt.
- De stichting Regionaal Archeologisch Bodemonderzoek Nederweert (Alfons Bruekers) heeft twee rapporten afgeleverd. Een betreft een archeologische monitoring van grondverstoringen in de voormalige Carte Blanche aan de Oelemarkt 11. Daar is een middeleeuwse waterput met vulling aangetroffen. Het andere betreft een archeologisch onderzoek (1994) aan de Marconilaan. Dit onderzoek doet vermoeden dat zich ook ten oosten van de Marconilaan intensieve concentraties bewoningssporen hebben bevonden. Beide rapporten worden toegestuurd.

Het definitieve rapport van het verkennend booronderzoek bij het Klein Vosseven is ontvangen. Dit wordt doorgestuurd.

6. Archeologische beleidskaart

Wegens tijdgebrek verdaagd tot de volgende vergadering.

7. Presentatie schetsplannen Beekpoort

De heer Smeets licht de plannen voor Beekpoort toe met een presentatie op het scherm. Doel is in een vroeg stadium de plannen te laten zien en reacties op te halen van diverse geledingen. Vorige week is de raadscommissie Ruimte geïnformeerd. 26 juni worden een informatieavond voor omwonenden gehouden.

Het plan omvat 206 woningen, zowel in de vrije sector als sociale huurwoningen, appartementen en grondgebonden woningen. Gekozen is voor een architectuur die aansluit bij het karakter van de voormalige bebouwing van de Industriekade, met afwisselend hoge en lage volumes.

Voor de mouttoren zijn er vier scenario's. Deze zijn zorgvuldig onderzocht. De toren zelf is onvoldoende bruikbaar om appartementen in te maken vanwege de aanwezige betonnen silo's. Ook zou een nieuw stijppunt nodig zijn omdat het huidige trappenhuis in het geheel niet aan de eisen voldoet. De projectgroep kiest daarom voor de optie de mouttoren te slopen en te vervangen door een iets grotere (bredere en hogere) woontoren om de werking als landmark te behouden. Op de iets opgetilde begane grond komen dan een terras en een ontmoetingsruimte met bijvoorbeeld een proeflokaal.

Ook bij het onderzoek naar het terugbrengen van de laad- en loskraan van het voormalige Landbouwbelang zijn er vier scenario's. Rijkswaterstaat staat niet toe dat stalen constructies binnen 10 meter van het water worden geplaatst in verband met het storen van de radar. Daarnaast is de aanhechting van de kraan op de kade in de loop van 2015 of 2016 verdwenen. Voor het terugplaatsen van de kraan is een steunconstructie nodig. Er wordt daarbij gevreesd voor (visuele) hinder voor bewoners. De projectgroep stelt voor de kraan niet te herplaatsen, maar een bronzen maquette van de hele Industriekade in het plan op te nemen. Andere optie zoals het plaatsen van de kraan op een andere locatie in Weert is dan nog steeds mogelijk.

De heer Van den Berg attendeert op de molenbiotop. Als de mouttoren niet gesloopt wordt, betreft het een bestaand gebouw. Bij nieuwbouw geldt echter de biotoopformule. Bij overschrijding hiervan zal Molenstichting Weerterland bezwaar maken. De heer Smeets wijst er op dat de bebouwing in het oorspronkelijke stedenbouwkundige plan van Kees Christiaanse op deze plek hoger was. Daarna is echter het convenant met de Molenstichting gesloten en zijn in alle bestemmingsplannen de molenbiotopen opgenomen. De heer Truyen geeft aan dat door het plangebied de Weerterbeek heeft gelopen. Hij ziet in het plan geen verwijzing daarnaar terug en vraagt zich af of er ook historisch landschapsonderzoek gedaan is.

De heer Kremers vindt dat er te gemakkelijk is geadviseerd de kraan niet terug te plaatsen.

De heer Verhaag mist alternatieven voor het niet herbouwen van de kraan op de oorspronkelijke plaats. Hij informeert of er over herbouw van de kraan contact is geweest tussen Rijkswaterstaat en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Mevrouw Jongeling zegt dat er navraag is gedaan bij de RCE, maar dat daarop nog geen reactie is ontvangen. Het is altijd de bedoeling geweest dat de kraan teruggeplaatst zou worden. In de sloopvergunning is uitdrukkelijk gesteld dat de kraan met railinstallatie behouden moet blijven. De commissie verzoekt om de schriftelijke reactie van Rijkswaterstaat.

De heer Bukkems is van mening dat erg snel wordt geadviseerd om de mouttoren te slopen. Zijns inziens zou herbesteding mogelijk moeten zijn. De heer Verhaag voegt hier aan toe of is overwogen bijvoorbeeld de achtergevel te behouden en slechts deels te slopen.

De heer Maes geeft aan dat de nieuwe stichting Wertha Bier de mouttoren wil verwerven en herbesteden. Ze zijn in gesprek met de eigenaar. Er zijn zelfs ideeën om de bij de mouttoren behorende brouwerij te herbouwen met appartementen om het historische beeld van de Industriekade te herstellen. De heer Spiertz attendeert op het belang voor investeerders en kopers om zekerheid te hebben over de toekomst van de locatie mouttoren.

De heer Verhappen geeft aan dat na raadpleging van alle betrokkenen een aangepast plan zal worden voorgelegd. Dan zal ook de procedure voor het wijzigen van het bestemmingsplan worden gestart.

Advies:

De commissie heeft kennis genomen van het plan voor Beekpoort. Het plan op zich is van goede kwaliteit en zou een grote verbetering betekenen voor de kwaliteit van dit deel van Weert. Deze commissie beperkt zich echter tot de cultuurhistorische aspecten van het plan.

De commissie verzoekt beter te onderbouwen waarom de kraan niet kan worden herbouwd op de oorspronkelijke plek en waarom de mouttoren niet in zijn huidige omvang behouden kan blijven.

Voorts dient rekening te worden gehouden met de bestaande molenbiotoop. Het bieden van alternatieven, zoals het deels herbouwen van de kraan in het parkje of gedeeltelijk behoud van de mouttoren, wordt aanbevolen.

8. Terugkoppeling uit Monumenten-welstandscommissie (5 en 24 mei en 8 juni 2017)

Wegens tijdgebrek niet behandeld. Verwezen wordt naar de betreffende verslagen.

9. Rondvraag

Mevrouw Jongeling meldt dat de NTR op 15 juni 2017 opnames komt maken van de Sacramentsprocessie in Weert. Dit is voor het programma Andere Tijden met een serie over de Tachtigjarige Oorlog en de Beeldenstorm. Deze zal in oktober 2018 worden uitgezonden.

10. Sluiting

De volgende vergadering is de voorzitter verhinderd. In overleg wordt de vergadering verplaatst naar 5 juli 2017. Aansluitend wordt het monumentenbord aangeboden aan het Fatima Huis.

5 juli is tevens de laatste vergadering van mevrouw Beckers. Haar tweede en laatste termijn als lid van de monumenten-welstandscommissie, die gekoppeld is aan het lidmaatschap van de commissie Cultuurhistorie, loopt 31 augustus 2017 af. Naar aanleiding hiervan meldt mevrouw Jongeling dat 6 juni 2017 het college van B&W heeft ingestemd met het voordragen van nieuwe leden voor de monumenten-welstandscommissie. De heer Bähler (welstandsdeskundige) wordt voor een termijn hernoemd. Als monumentendeskundige wordt de heer Ellens voorgesteld en als plaatsvervanger de heer Smeets. Als plaatsvervangend welstandsdeskundige wordt de heer Terzibasijan voorgedragen.

De voorzitter sluit de vergadering om 17.15 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 5 juli 2017,

G. Gabriëls, voorzitter

J. Jongeling, secretaris

Actielijst n.a.v. vergadering Commissie Cultuurhistorie 8-6-2017

Vergadering	Actiepunt	Planning	Actie door
29 apr 08	1. Oplossing voor archeologische informatieborden Molenakker voorleggen aan B&W, inclusief recente locaties (opnemen in werkplan herijking)	3 ^e kwartaal 2017	OSCW
30 april 15	2. 3 schuilbunkers kazerneterrein t.b.v. gemeentelijke monumentenlijst, plus inventarisatie KMS-terrein op potentiële monumenten	4 ^e kwartaal 2017	RB/m&a
10 dec 15	3. Inventarisatie binnenterreinen poorten opvragen bij Erfgoedcluster en VVVCW en CMW polsen voor gebruik	3 ^e kwartaal 2017	RB/m&a
7 feb 16	4. Stand van zaken handhaving Broekmolen	3 ^e kwartaal 2017	VTH
31 mrt 16	5. Handhaving Hoogstraat (Tiptop)	4 ^e kwartaal 2017	RB/VTH
21 juli 16	6. Monumentenbordje op Fatima Huis plannen (i.c.m. vergadering cie CH)	2 ^e kwartaal 2017	RB/m&a
13 okt 16	7. Stand van zaken torenuurwerk Swartbroek	4 ^e kwartaal 2017	OCSW
19 jan 17	8. Voordragen archeologische sites voor gemeentelijk monumentenregister	3 ^e kwartaal 2017	OCSW
2 mrt 17	9. Voortgang Stationstunnel	3 ^e kwartaal 2017	OG
13 apr 17	10. Onderhoudstoestand Houtbroek 3a Stramproy	2 ^e kwartaal 2017	VTH
8 jun 17	11. Voortgang waterput Markt	3 ^e kwartaal 2017	OCSW